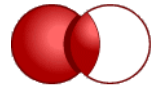

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 015-5/05

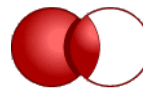
**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2004. GODINE**

**ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA HERCEGOVAČKO - NERETVANSKE
ŽUPANIJE/KANTONA**

Sarajevo, siječanj 2006. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**UPRAVNOM VIJEĆU ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA
MENADŽMENTU
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA**

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona na dan 31.12.2004. godine, iskazanih na stranicama od 1- 9. Za ova finansijska izvješća odgovoran je menadžment Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja, sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl.novine FBiH», br. 48/99) i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrjednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvješća na dan 31.12.2004. godine, utvrđeno je slijedeće:
 - Finansijski plan i uravnoteženje Finansijskog plana doneseni na osnovu Odluke Upravnog vijeća, bez osigurane suglasnost Skupštine županije/kantona;
 - Nisu zaključeni ugovori sa zdravstvenim ustanovama, a sredstva doznačavana temeljem Finansijskog plana kojeg je usvojilo Upravno vijeće u ukupnom iznosu od 48.654.801 KM. Ovakvim načinom financiranja zdravstvenih ustanova nije osigurano zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između Zavoda i zdravstvenih ustanova, način kontrole, vrste, obujma i kvaliteta izvršenih usluga;
 - Prilikom nabave lijekova utvrđene Listom esencijalnih lijekova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, Zavod se nije pridržavao propisa koji reguliraju ovu oblast;
 - Sredstva osobnog sudjelovanja osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacija) nisu se prikupljala na račun Zavoda i nisu predstavljala prihod Zavoda i ako je to predviđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju FBiH;
 - Nedovoljno praćenje izvršenja finansijskog plana, što je imalo za posljedicu iskazivanje viška rashoda nad prihodima u iznosu od 826.578 KM;

- Naplaćeni prihodi za obvezno zdravstveno osiguranje od poljodjelaca, stradalnika rata, nezaposlenih osoba, kao i dragovoljnog osiguranja vršeni na osnovu privremenih odluka o osnovici i visini stopa koje je usvojilo Upravno vijeće, bez suglasnosti zakonodavnog tijela županije/kantona;
 - Prilikom nabave roba, vršenju usluga nije se u potpunosti postupalo sukladno Uredbi o nabavi roba, pružanju usluga i ustupanju radova;
 - Obveze za bolovanje preko 42 dana, zaključno sa 31.12.2003.godine, nisu evidentirane u knjigovodstvu Zavoda pa iskazane obveze za bolovanje ne predstavljaju i stvarne obveze.
4. Po našem mišljenju, zbog navoda iz prethodne točke, finansijska izvješća, ne daju istinit i fer prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na dan 31.12. 2004. godine, Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije /kantona.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor
mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

IZVJEŠĆE
o obavljenoj reviziji finansijskih izvješća
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE
ŽUPANIJE/KANTONA
na dan 31.12.2004. godine

1. UVOD

Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona (u daljem tekstu: Zavod) osnovan je temeljem Odluke Vlade Hercegovačko-neretvanske županije/kantona o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona (Broj 01-02-09-58/00 od 30.10.2000.godine.

U Zavodu se ostvaruju prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguravanja na načelima uzajamnosti i solidarnosti u okviru Hercegovačko-neretvanske županije/kantona odnosno Federacije BiH sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, drugim zakonima, podzakonskim propisima, propisima Županije/Kantona i općim aktima Zavoda, kao i prava i obaveze iz proširenog zdravstvenog osiguranja sukladno propisima Skupštine Hercegovačko-neretvanske županije/kantona.

U cilju lakšeg ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranim osobama, Zavod je utemeljio područne urede zdravstvenog osiguranja (Mostar, Prozor-Rama, Jablanica, Čapljina, Stolac, Konjic, Neum, Ravno i Čitluk) sa sjedištem u svakoj općini županije/kantona i u gradu Mostaru.

Zavod ima Stručnu službu koja obnaša poslove provođenja obveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno poradi obnašanja normativno-pravnih, upravno-pravnih, analitičko-planskih, finansijsko-računovodstvenih, administrativno-stručnih i drugih poslova iz djelatnosti Zavoda.

Sjedište Zavoda je u Mostaru u ulici Dubrovačka b.b.

U Stručnoj službi na dan 31.12.2004. godine bilo je uposlono 81 djelatnik.

2. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da se utvrdi:

- **da li su poduzete sve mjere za osiguranje ubiranja i čuvanja javnih prihoda i da se utvrdi da li se vanproračunski korisnik pridržava zakona, instrukcija i uputa koje se na njega odnose;**
- **da li se korištenje vanproračunskih sredstava vrši sukladno propisima i za svrhe koje su utvrđene tim propisima;**
- **da li sustav internih kontrola funkcionira, odnosno da li je postavljen tako da sprečava i otkriva značajno pogrešno prikazivanje u finansijskim izvješćima;**
- **da li su finansijska izvješća sastavljena sukladno zakonskoj regulativi i da li godišnji obračuni odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja na kraju godine;**
- **transparentnosti u radu Zavoda, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno sprovođenje postavljenih ciljeva;**
- **kao i da se daju preporuke za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, te stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.**

3. PRETHODNA REVIZIJA

U Izvješću o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona za 2003. godinu date su preporuke Ureda za reviziju menadžmentu za otklanjanje nepravilnosti u radu. U tijeku revizije finansijskih izvješća za 2004. godinu konstatirali smo da veći dio preporuka o kojima nije postupljeno, ponavljaju se u izvješćima o izvršenoj reviziji, a odnose se na donošenje i izmjenu Finansijskog plana sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u FBiH, nisu zaključeni ugovori o pružanju usluga sa zdravstvenim ustanovama niti je vršena kontrola utroška sredstava, sredstva osobnog učešća osiguranih osoba u pokriću troškova zdravstvene zaštite (participacija) nije prihod Zavoda, nije vršeno evidentiranje bolovanja sukladno propisima, nisu doneseni kriteriji za upućivanje u inozemstvo, u svim slučajevima prilikom nabave roba i usluga nije postupano sukladno Uredbi o nabavi roba usluga i ustupanju radova.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 MENADŽMENT I SUSTAV INTERNIH KONTROLA

Za uspostavu efikasnog sustava internih kontrola, sukladno propisima, odgovoran je menadžment Zavoda. Zavod nema uspostavljenu službu interne kontrole, već se ista odvija kroz redovan proces poslovanja.

Unutarnja organizacija Stručne službe Zavoda utvrđena je Pravilnikom o poslovima i zadacima Stručne službe Zavoda. Uvidom u isti utvrdili smo da opis poslova radnih mjesta treba poboljšati u dijelu koji se odnose na obveze, odgovornosti u vršenju poslova i zadataka uposlenih.

Provedenom revizijom je utvrđeno nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola prilikom donošenje Finansijskog plana i uravnoteženja Finansijskog plana, nezaključivanju ugovora sa zdravstvenim ustanovama, kriterija za liječenje u inozemstvu, nepridržavanje Odluke o referalnim cijenama, evidentiranja obveza za bolovanje iz ranijeg perioda, sredstva od participacije se ne prikupljaju na račun Zavoda, kao i nabave roba i vršenje usluga sukladno Uredbi o nabavi roba, vršenju usluga i ustupanju radova.

Sagledavajući gore navedeno, smatramo da u odnosu na prethodnu godinu nije postignut značajan napredak u funkcioniranju sustava internih kontrola.

Preporuka:

Potrebno je da se radi zaštite imovine, poštivanja zakonskih propisa, pouzdanost finansijskog izvještavanja u potpunosti uspostavi sustav internih kontrola kao skup postupaka koji će se svi pridržavati, da se uvedu pisane procedure i kontrolni postupci kojima se osigurava nadzor nad imovinom i poslovnim knjigama.

4.2 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM SREDSTVIMA

4.2.1 Donošenje finansijskog plana

U periodu siječanj-ožujak 2004.godine Zavod je poslovao u skladu sa Odlukom o privremenom financiranju, koju je donijelo Upravo vijeće Zavoda. Finansijski plan Zavoda donesen je 15.01.2004.godine sa ujednačenim prihodima i rashodima u iznosu od 61.155.000 KM. U listopadu 2004. godine Upravno vijeće Zavoda donijelo je Odluku o usvajanju uravnoteženja Finansijskog plana kojim je izvršena preraspodjela sredstava unutar finansijskog plana na način da sredstva u pojedinim pozicijama koja nisu iskorištena, preraspodjeli na pozicije u kojima su planirana sredstva premašena. Zavod je donio Finansijski plan i vršio uravnoteženje finansijskog plana na osnovu odluke Upravnog vijeća, a nije osigurao suglasnost Skupštine županije/kantona sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Preporuka:

Kod donošenja Financijskog plana i vršenja uravnoteženja Financijskog plana primijeniti odredbe propisane Zakonom o proračunima u FBiH i osigurati suglasnost Skupštine županije/kantona

4.2.2 Izvršenje financijskog plana za 2004. godinu

a) Prihodi

Ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2004. godini iskazani su iznosu od 57.581.098.KM, što je u odnosu na plan manje za 5,84%.

Prihodi po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje iznose 56.793.822 KM, što je za 4,31% manje u odnosu na plan. Smanjenje prihoda po osnovu doprinosa u odnosu na plan je rezultat manje naplate prihoda od doprinosa na plaće i iz plaća, prihoda od dragovoljnog osiguranja i poljodjelaca. Određeni broj obveznika uplate doprinosa ne vrši svoju obvezu uplate doprinosa ili je vrši protivno propisima o osnovici, pa Zavod u cilju bolje naplate obavlja pregled poslovnih knjiga i evidenciju pravnih i fizičkih osoba radi kontrole pravilnosti obračunavanja i uplaćivanja sredstava za obvezno zdravstveno osiguranje. U izvještaju komisije navedeno je da od ukupnog broja obveznika uplate doprinosa koji zapošljavaju više od 30 djelatnika (ukupno 185 bez proračunskih korisnika), njih 27 uopće nisu dostavili Zavodu podatke u svezi s prijavom svojih djelatnika, te 2075 djelatnika zaposlenih kod takvih obveznika uplate doprinosa nisu obuhvaćeni obveznim zdravstvenim osiguranjem.

Kontrolu nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa, kao i naplata doprinosa u nadležnosti je Porezne uprave, pa izvršena kontrole od strane Zavoda ostaje često bez značajnog rezultata.

Zavod u pojedinim slučajevima zaključuje Sporazum o vansudskom poravnanju kojim se utvrđuje iznos duga na ime doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i obročno plaćanje. Na utvrđeni dug se ne obračunava zatezna kamata.

Prihodi na ime doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje od poljodjelaca (109.876 KM), prihodi od dragovoljnog osiguranja (61.000 KM) i prihodi od stradalnika rata su uplaćivani na osnovu privremene Odluke o osnovici i visini stope koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda. Osnovicu i visinu stope nije usvojila Skupština županije/kantona i ako je to regulirano Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Zakon o socijalnoj zaštiti na nivou Hercegovačko-neretvanske županije/kantona donesen je u kolovozu 2004. godine, pa su za ovu kategoriju ljudi doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje uplaćivale općine ili centri za socijalnu skrb na osnovu Privremene odluke o utvrđivanju visine iznosa uplate doprinosa za osobe u stanju socijalne skrbi koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Neporezni prihodi Zavoda iznose 39.074 KM, a u odnosu na plan manji su za 96,06%. Zavod je u 2004. godini planirao ostali prihod od imovine u iznosu od 1.000.000 KM, a ostvario 34.751 KM. U okviru ovih prihoda planirana je i participacija koje su zdravstvene ustanove Zavod Istok prema važećim odlukama od prije spajanja Zavoda u jedinstven Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona uplaćivale na račun Zavoda i predstavljao je prihod Zavoda zdravstvenog osiguranja. Međutim zdravstvene ustanove sa područja ranijeg Zavoda Istok su prestale sa uplatama participacije s obzirom da je Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona donio Odluku o doznačavanju sredstava osobnog sudjelovanja osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacija) 14.12. 2004. godine.

U financijskim izvješćima na poziciji potpore u 2004. godini iskazan je iznos od 747.731 KM. Navedeni iznos odnosi se na uplatu Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH za paušalne nadoknade (naplata paušala i stvarnih troškova za usluge pružene ino osiguranicima) za 2002 i 2003 godine kao i naknadno priznate mjesece iz 1997 do 2001. godine sa SR Njemačkom. Ovakav način priznavanja prihoda sa SR Njemačkom je postala praksa, a Zavod nema ustrojenu proceduru za evidentiranje odgođenih prihoda

Doznačena sredstva nemaju tretman potpore, a nastala su na osnovu potpisanog ugovora o socijalnom osiguranju između dvije države.

U 2004. godini sredstva osobnog sudjelovanja osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacija) nije predstavljala prihod Zavoda kako je regulirano Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Upravno vijeće Zavoda donijelo je Odluku o doznačavanju sredstava osobnog sudjelovanja osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacija) donesena je 14.12.2004. godine.

Preporuka:

Provesti zakonsku proceduru usvajanja osnovice i stope doprinosa za dragovoljno osiguranje, osiguranje poljodjelca, stradalnika rata i nezaposlenih osoba prijavljenih Službi za zapošljavanje. Evidentiranje prihoda-potpore vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna /budžeta u FBiH. Uspostaviti bolju suradnju sa Poreznom upravom u cilju bolje naplate prihoda.

b) Rashodi i izdaci

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci Zavoda u 2004. godini iznose 58.407.676 KM i čine ih:

1. Bruto plaće, topli obrok, regres i materijalni troškovi zdravstvenih ustanova	48.654.801	KM
2. Lijekovi s liste lijekova Zavoda	2.780.706	KM
3. Liječenje izvan Zavoda	3.116.287	KM
4. Ortopedska i druga pomagala	484.592	KM
5. Naknada za bolovanje	515.878	KM
6. Otplate anuiteta za medicinsku opremu zdravstvenim ustanovama	461.453	KM
7. Ostalo	443.353	KM
8. Troškovi Stručne službe	1.950.605	KM

Rashodi zdravstvene zaštite

Bruto plaće, topli obrok, regres i materijalni troškovi zdravstvenih ustanova iznose 48.654.801 KM i na nivou su planiranih i čine 83,30% ukupnih rashoda Zavoda. Iskazani rashodi su rezultat doznačenih akontativnih sredstava utvrđenih na bazi iskazanih rashoda za ove namjene ostvarene u 2003. godini, s tim što je bruto plaća uvećana za 10%, a topli obrok je povećan sa 130 KM na 200 KM. Akontacija sredstava za 2004. godinu zdravstvenim ustanovama se doznačavala sukladno utvrđenom Financijskom planu za 2004. godinu kojeg je usvojilo Upravno vijeće. Ugovori sa zdravstvenim ustanovama u 2004. godini nisu zaključeni. Zavod vrši financiranje zdravstvenih ustanova koje su obuhvaćene postojećom organizacijom zdravstva (tri bolnice, osam domova zdravlja, dvije ambulante za 2.482 uposlena).

Zdravstvene ustanove su Zavodu u 2004. godini dostavljale izvješća o izvršenim uslugama koji nije imao uticaja na iskazane rashode zdravstvenih ustanova u 2004. godini. Zavod se suočava sa problemom nepostojanja zvanične mreže zdravstvene djelatnosti koja podrazumijeva vrstu i kapacitet zdravstvenih ustanova potrebni za osiguranje zaštite zdravlja pučanstva na području županije/kantona. Nezaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama izostalo je zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između Zavoda i zdravstvenih ustanova, način kontrole, vrste, obujma i kvaliteta izvršenih zdravstvenih usluga i troškova.

Preporuka:

Zaključiti ugovore sa zdravstvenim ustanovama i vršiti kontrolu trošenja doznačenih sredstava zdravstvenim ustanovama, sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju FBiH i zaključenim ugovorima.

Iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja za troškove lijekova osiguranim osobama koji se mogu propisati na teret Zavoda u 2004. godini utrošeno je 2.780.706 KM, što je 1,1% više od plana. Zavod je u 2003. godinu prikupio ponude od veletrgoerija sa cijenom prema listi lijekova koji se osiguranim osobama mogu propisati na teret sredstava Zavoda, bez raspisivanja tendera Komisija je izvršila

odabir najniže cijene po tableti, nabavne cijene za ljekarnu kao i pakiranje lijeka. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se Zavod nije pridržavao Odluke o utvrđivanju referalnih cijena lijekova (utvrđene kao srednja vrijednost veleprodajnih cijena lijekova u Hrvatskoj, Sloveniji, Italiji i Grčkoj), koju je donio federalni ministar zdravstva, a koja je obvezujuća za sve zavode zdravstvenog osiguranja županija/kantona.

Preporuka:

Nabavku lijekova utvrđenih Listom esencijalnih lijekova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obveznog zdravstvenog osiguranja vršiti sukladno zakonskim propisima.

Troškovi za liječenje izvan Zavoda iznose 3.116.286 KM, što je u odnosu na plan više za 5,6%. Na troškove liječenja u inozemstvu-Republiku Hrvatsku odnosi se 1.621.407 KM, a na liječenju u Federaciji 1.494.879 KM. Upućivanje pacijenata u inozemstvo vršila je liječnička komisija Zavoda, na temelju mišljenja stručnog kolegija. Posebni propisi za liječenje u inozemstvu nisu doneseni, niti je Zavod svojim aktima utvrdio kriterije za upućivanje u inozemstvo.

Liječenje osiguranih osoba izvan županije/kantona, a na nivou Federacije vrši se sukladno Pravilniku o radu liječničke komisije i postupaka za upućivanje liječenja izvan županije/kantona. Najveći troškovi u iznosu od 1.003.200 KM za liječenje izvan županije/kantona su troškovi Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. Za pružanje zdravstvenih usluga, a temeljem Ugovora i Aneksa ugovora između Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu i Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije /kantona utvrđen je paušalni mjesečni iznos koji je Zavod uplaćivao.

U 2004. godini Zavod je priznao troškove na ime pruženih zdravstvenih usluga osiguranicima Zavoda van županije/kantona u iznosu od 114.476 KM. Ovi troškovi odnose se na troškove nastale od 2001. do 2003. godine, a rezultat su neusklađenih obveza i potraživanja, koje je Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona preuzeo prilikom spajanja Zavoda Zapad i Zavoda Istok.

Preporuka:

Uspostaviti komunikaciju sa Ministarstvom zdravstva županije/kantona u suradnji sa Federalnim zavodom zdravstvenog osiguranja kako bi se donijeli posebni propisi za liječenje u inozemstvu i utvrditi kriterije na osnovu kojih će se vršiti upućivanje u inozemstvu.

Troškovi ortopedskih i drugih medicinskih pomagala su ostvareni u iznosu 484.592 KM i veći su od plana za 0,96%. Ovi troškovi nastali su sukladno Listi i Odluci o dopuni liste ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegovačko-neretvanskoj županiji/kantonu. Zavod snosi troškove ortopedskih i drugih pomagala do visine cijene naznačene na Listi ortopedskih i drugih pomagala, a troškove iznad utvrđenih snosi osiguranik.

Rashodi po osnovu refundacija naknada bolovanja preko 42 dana

Zavod je na ime refundacija naknada bolovanja preko 42 dana u 2004. godini iskazao troškove u iznosu od 515.878 KM, što je u odnosu na plan više za 3,2%. Upravno vijeće Zavoda je 15.01. 2004. godine donijelo Odluku o ostvarivanju prava na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranika. Naknada plaće utvrđena je na način, u visini i po postupku predviđenom Zakonom o zdravstvenom osiguranju FBiH. Istom Odlukom je navedeno da poradi ne izvršavanja prihoda Zavoda iz prethodnih godina, prava osiguranih osoba na predmetnu naknadu se ne mogu ostvariti, što je potvrđeno tumačenjem Vrhovnog suda Federacije BiH (Už-11/009), stavljajući sredstva potrebna za ovu namjenu u izravnu ovisnost od sredstava osiguranih u proračunu i Financijskim planom Zavoda. Sva dokumentacija zaprimljena za prethodne godine je, zaključno sa 31.12.2003. godine dostavila se podnositeljima. U 2004. godini bilo je Zahtjeva za povrat isplaćene naknade za bolovanje preko 42 dana kao i tužbi po ovom osnovu koje su povučene jer je napravljen Sporazum o reprogramiranju duga. U 2004. godine zahtjevi za bolovanje preko 42 dana iz 2003. godine iznose 103.175 KM. Zavod nije evidentirao obveze za bolovanja u knjigovodstvu do 2004. godine.

Smatramo da Zavod nije postupio sukladno zakonskim propisima jer nije evidentirao obveze za bolovanje iz ranijeg perioda što će imati uticaja na iskazivanje rashoda u narednim godinama koje treba predvidjeti.

Preporuka:

Da se naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad evidentira i isplaćuje sukladno zakonskim propisima

Potrebno je da Zavod utvrdi točan iznos obveza za bolovanje iz ranijih godina i predvidi sredstva u finansijskom planu u cilju fer i istinite prezentacije finansijskih izvješća.

Otplata anuiteta na medicinsku opremu zdravstvenim ustanovama iznosi 475.453 KM i na nivou je planiranih. Otplate se odnose za nabavku Magnetne rezonance za bolnicu koja je nabavljena 1998. godine. Navedeno se odnosi na kapitalna ulaganja, a Zavod je evidentiranje iskazao na tekućim grantovima, što je suprotno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Ostali rashodi iznose 443.353 KM, u okviru kojih se na jednokratne pomoći odnosi 164.179 KM i veće su u odnosu na plan za 9,45%. Odobravaju se sukladno Odluci o uvjetima i načinu priznavanja novčane pomoći osiguranim osobama koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda. Jednokratne novčane pomoći odobravane su za sufinansiranje liječenja u inozemstvu, plaćanje lijekova koji nisu na listi lijekova Zavoda i u drugim slučajevima kada komisija ocijeni da je pomoć neophodna za život i zdravlje osiguranih osoba ili Udruga koje skrbe o takvim osobama. Odluku o dodjeli sredstava za jednokratne pomoći donosila je komisija. U okviru ostalih rashoda sadržani su pogrebni i putni troškovi odobravani sukladno Pravilnikom o pravima i uvjetima i načinu odobravanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Upravno vijeće Zavoda je 10.06.2004. godine donijelo Odluku o obustavi isplate naknade za pogrebne troškove osiguranika utvrđenih navedenim Pravilnikom, jer je analizirajući pogrebne troškove Zavod utvrdio da ne može da snosi punu cijenu pogrebnih troškova.

Rashodi stručne službe Zavoda

Rashodi Stručne službe zavoda iznose 1.950.605 KM, od čega se na bruto plaće i naknade odnosi 1.210.600 KM, a na naknade troškova uposlenih 348.081 KM. Na dan 31.12.2004. godine u Zavodu je bio zaposlen 81 djelatnik. U ukupnim troškovima Zavoda troškovi Stručne službe učestvuju sa 3,34%. Isplata plaće vršena je na osnovu Pravilnika o organizaciji Stručne službe Zavoda koji je donijelo Upravno vijeće Zavoda. Zavod je potpisnik Kolektivnog ugovora za granu financija u Federaciji BiH, pa plaće obračunava i isplaćuje sukladno Kolektivnom ugovoru.

Prilikom nabave uredskog materijala, pružanje usluga održavanja opreme, vozila nisu se prikupljale ponude u svim slučajevima sukladno Uredbi o nabavi roba, pružanju usluga i ustupanju radova.

Preporuka:

Prilikom nabave roba, pružanju usluga i ustupanju radova pridržavati se Zakona o javnim nabavama.

4.2.3 Gotovina, kratkoročne tražbine i razgraničenja

a) Gotovina

Saldo novčanih sredstava iskazanih u Bilanci stanja na dan 31.12.2004. godine iznosi 1.423.841 KM, što odgovara izvodima sa računima banaka i blagajni kao i popisu novčanih sredstava. Zavod je zaključio ugovore s bankama za 2004. godine, a nije vršen odabir najpovoljnije banke sukladno Uredbi o nabavi roba, vršenju usluga i ustupanju radova..

Preporuka:

Odabir banaka za finansijsko poslovanje vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama.

b) *Kratkoročne tražbine i razgraničenja*

U finansijskim izvješćima Zavoda kratkoročne tražbine i razgraničenja na dan 31.12.2004. godine iskazane su u iznosu od 4.812.848 KM, od čega najveći dio predstavljaju kratkoročna razgraničenja u iznosu od 3.229.058 KM. Razgraničenja se odnose na razgraničene prihode po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje iz 2004. godine, a koji su naplaćeni u siječnju 2005. godini. U okviru kratkoročnih tražbina na finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama odnosi se 1.582.788 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se iznos od 1.531.864 KM odnosi na potraživanja od banaka od čega na potraživanja od Hercegovačke banke 1.118.543 KM, potraživanja od Gospodarske banke u iznosu od 413.053 KM (kod ove dvije banke su sredstva blokirana – Zavod je prijavio svoja potraživanja i uskladio stanje sa navedenim bankama) a ostatak od 267 KM su potraživanja od banaka po osnovu kamata na deponovana sredstva.

Sukladno propisima, potraživanja od banaka za blokirana sredstva kao i kamata na deponirana sredstva se ne evidentiraju na potraživanja iz finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama-interni odnosi, pa sukladno navedenom treba izvršiti odgovarajuća knjiženja u okviru ostalih potraživanja.

Preporuka:

Evidentiranje potraživanja od banaka za blokirana sredstva kao i kamatu na deponirana sredstva vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

4.2.4 Stalna sredstva Zavoda

U Bilanci stanja neotpisana vrijednost trajnih sredstava Zavoda na dan 31.12.2004. godine iznosi 3.596.898 KM. Revizijom smo utvrdili da je u 2004. godini izvršena nabavka stalnih sredstava u iznosu od 15.825 KM, a odnosi se na nabavku opreme.

Utvrđeno je da kod nabavke kompjutorske opreme prikupljane ponude i vršen odabir najpovoljnijeg dobavljača.

Popis sredstava sa stanjem na dan 31.12.2004 godine je rađen, a Centralna komisija je sačinila elaborat o popisu koji je usvojen od strane Upravnog vijeća i donesena je Odluka o otpisu dotrajalih i neupotrjebljenih stalnih sredstava.

Značajan dio sadašnje vrijednosti trajnih sredstava čine građevinski objekti za koje u potpunosti nisu osigurani dokazi o vlasništvu, što je rezultat kako objektivnih razloga (postojećeg sistema evidentiranja), tako i nedovoljnog angažiranja u okviru Zavoda.

Preporuka:

Neophodno je efikasnije angažiranje Zavoda u cilju osiguranja dokaza o vlasništvu nad građevinskim objektima koji su evidentirani i iskazani u finansijskim izvješćima Zavoda.

4.2.5 Kratkoročne obveze i razgraničenja

U finansijskom izvješću Bilanca stanja ukupne obveze na dan 31.12.2004. godine iznose 9.960.572 KM. Struktura obveza je slijedeća:

- kratkoročno tekuće obveze	9.596.572 KM
- obveze prema djelatnicima	134.653 KM
- finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	229.365 KM

Kratkoročne tekuće obveze najvećim dijelom se odnose na obveze za plaće, topli obrok i materijalne troškove zdravstvenih ustanovama koje je Zavod izmirio početkom 2005. godine. Isto tako obveze prema djelatnicima i obveze sa drugim povezanim jedinicama su izmirene. Obveze u iznosu od 1.881.527 KM su neizmirene obveze od 1999. do 2002 godine. Ove obveze se odnose na obveze po diobenju bilanci iz 2001. godine kao i obveze iz 2002. godine za liječenje u Republici Hrvatskoj u iznosu od 1.820.642 KM, a obveze u iznosu od 60.883 KM po početnoj bilanci iz 2002 godine Zavod Istok. Zavod je tražio usuglašavanje obveza iz ranijeg perioda, međutim do 31.12.2004. godine nisu

dobili suglasnost na iste. Obveze za bolovanje preko 42 dana na dan 31.12.2004. godine iznose 143.680 KM. Ove obveze su izmirene u 2005. godini, međutim stanje neizmirenih obveza Tim za reviziju ne može potvrditi s obzirom da smo uvidom u dokumentaciju utvrdili da Zavod nije evidentirao obveze po osnovu bolovanja preko 42 dana. iz ranijih godina, te iste ne predstavljaju istinitu i realnu kategoriju u financijskim izvješćima.

Preporuka:

*Poduzeti značajne aktivnosti na usuglašavanju obveza iz ranijeg perioda.
Vršiti evidentiranje obveza sukladno zakonskim propisima.*

4.2.6 Izvori sredstava

U Bilanci stanja na dan 31.12.2004. godine izvori sredstava iskazani su u minusu (dugovni saldo) od 119.267 KM, što znači da je kumulirani višak rashoda nad prihodima (3.723.883 KM) veći od izvora stalnih sredstava (3.604.616 KM). U 2004. godini Zavod je planirao sredstva rezervi koja služe i za pokriće gubitka sukladno propisima, međutim, ostvaren je ponovo deficit i kumulirani gubitak je povećan.

Smatramo da Zavod treba sačiniti Program pokrića deficita jer se radi o velikom iznosu koji će se teško pokriti u jednoj godini, a da se poslovanje Zavoda odvija neometano.

Preporuka:

Sačiniti program pokrića akumuliranog deficita i pridržavati se zakonskih propisa prilikom donošenja Financijskog plana za narednu godinu.

5. ZAKLJUČAK

Provedenom revizijom poslovanja Zavoda za 2004. godinu utvrdili smo da nije uspostavljen adekvatan, odnosno funkcionalan sistem internih kontrola. Navedeno je imalo za posljedicu da se nisu provodili u cijelosti zakonski i podzakonski akti. To se prije svega odnosi na donošenje Financijskog plana i vršenja uravnoteženja Financijskog plana, utvrđivanje visine i stope za dragovoljno osiguranje, osiguranje poljodjelaca, stradalnika rata kao i nezaposlenih osoba prijavljenih Službi za zapošljavanje bez pribavljene suglasnosti Skupštine županije/kantona, nezaključivanje ugovora za zdravstvenim ustanovama, kao i kontrola utroška sredstava dana zdravstvenim ustanovama, nepridržavanje Odluke o utvrđivanju referalnih cijena lijekova, upućivanje osiguranika u inozemstvo bez utvrđenih kriterija, sredstava od participacije nisu se prikupljala na račun Zavoda, neevidentiranje obveza za bolovanje sukladno propisima, nepridržavanje u cijelosti Uredbe o nabavi roba, vršenju usluga i ustupanju radova.

Isto tako utvrdili smo da je menadžment u 2004. godini poduzimao znatne aktivnosti kako bi se poslovanje uskladilo sa zakonskim propisima. Tako je u 2005. godini većina gore navedenih konstatacija uskladena sa zakonskim propisima, a jedna od najznačajniji je zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama, a osnov za zaključivanje je Odluka o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim osobama, koja se temelji na Odluci o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja kojeg je donijelo Federalno ministarstvo zdravstva. Za praćenje zdravstvenih ustanova informatički je uvezan Zavod sa zdravstvenim ustanovama što omogućava praćenje pacijenta od prijave liječniku pa sve do okončanja liječenja, što će bit dobra osnova za praćenje ugovorenih obveza između Zavoda i zdravstvenih ustanova. Istina da ovo praćenje ima poteškoća u samom početku, a što je Zavod i predvidio financiranje uz primjenu korektivnog faktora. Radi otklanjanja uočenih nepravilnosti, potrebno je veće angažiranje Zavoda i zdravstvenih ustanova, svako u okviru svoje nadležnosti.

Također, je potrebno da menadžment poduzima i dalje mjere radi otklanjanja uočenih propusta i uspostave i jačanja sistema internih kontrola, a sve u cilju zakonitosti u radu, kao i uspješnosti i efikasnosti u sprovođenju postavljenih ciljeva, te pouzdanosti i objektivnosti financijskih izvješća.

KOMENTAR

Ured za reviziju proračuna/budžeta FBiH dostavio je menadžmentu Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2004. godinu na očitovanje. U ostavljenom roku Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije se nije očitovao na dostavljeno Izvješće, te ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2004. godinu.

Viši revizor
Anica Pudar, dipl.oec.